

ORKUN

BÜTÜN TÜRKLER BİR ORDU

İÇİNDEKİLER

Türkçülük Değişmez Bir Fikirdir	ATSIZ
Yerleşme	Dr. M. ŞERİF KORKUT
Tanzimat ve Sonrası	ORHAN TÜRKDOĞAN
Orkundan Sesler	***
Yıkıcı Eserler	NEJDET SANÇAR
1944 - 1945 Irkçılık Turancılık Davası	***
Türkçülere Üçüncü Teklif	ATSIZ
Biz Bu Dünyada (Şiir)	MEHMET ÇAKIRTAŞ
Öç (Hikâye)	NEJDET SANÇAR
Ülküdaşlarla Başbaşa	***

4.

SAYI

27 - Ekim - 1950

F İ A T I

25

KURUŞ

Ü L K Ü D A Ş L A R L A B A Ş B A Ş A

ORKUN'un satışı her türlü tahmini aşan bir şekilde artmağa devam ediyor. Geçen iki haftanın hemen her gün ve saati yeni yerlere ORKUN göndermek ve eski yerlere gönderilen miktarları arttırmak ve aboneler kaydetmek gibi işlerle doldu, taşı. Bundan sonra bu rağbeti karşılayacak maddi tedbirleri almış olduğumuzdan Derginin fikri işlerinin üzerinde daha fazla dikkatle durmak mümkün olacaktır. Yurdun her tarafından çeşitli telgraf ve mektuplar gelmekte ve üstüste yığılmakta devam ediyor. Birinci sayımızın «Ülküdaşlarla Başbaşa» sayfasında izah ettiğimiz gibi, mektup ve telgraf-lara cevap yazmağa maddeten imkân yok. Çünkü yurdun her tarafından haber gönderen ülküdaşlar binlerce, Derginin işlerini yapanlar ise birkaç kişi. Birkaç kişinin binlerce cevabı yazması (hem de derginin çok zaman alıcı işlerinden ve kendi mesleki çalışmalarından zaman arttırıp da yazması) maddeten imkânsız. Tek çare durumu samimiyetle tekrar açıklamak ve özür dilemek. Ancak gelen mektuplardan çok istifademiz oluyor. Yaptığımız işlerin doğru ve yanlışının muhasebesini bu mektuplarda buluyoruz, ve yeni hamlelerin ilhamını da bu mektuplardan alıyoruz.

Gelen mektuplardaki başlıca hususları burada ele almaya başlayalım: Mektup ve telgraf-ların çoğu tebrik, sevinç izharı ve başarı temennisi. Hepsine en candan teşekkürler.

Büyük bir yekûn tutanlar da aboneye ait yazılar, abone istekleri ve posta havaaleleri. Yardım ve ilgilere teşekkür. Abone işinde 4 mühim nokta: a) Bazı arkadaşlar kaçınıcı sayıdan başlayacağını açıkça yazmıyorlar, «bundan sonra çıkacak sayılar» v. b. gibi tabirler kullanıyorlar. Bu hem zorluğu ve zaman kaybını, hem de bazan yanlışlıkları doğuruyor. Lütfen bütün abone yazılanlar ve yazdıranlar hangi sayıdan başlayacağını, «Beşinci sayıdan».. v. b. şeklinde rakam söyliyerek belirtsinler. b) Kendilerine abone yazmak için makbuz verdiğimiz arkadaşların bazıları yazdıkları abonelerin ad ve adreslerini bize yazdıkları umumî mahiyette mektup'arın içinde dağınık şekilde yazıyorlar. Bu da zorluk doğuruyor. Abonelerin ayrı bir kâğıdın tek yüzüne teker teker yazılmasını rica ederiz. Böyle olunca o kâğıtlara doğrudan doğruya dosyalarına koyabilir ve zamandan çok kazanırız. Karışıklık ihtimali de kalmaz. c) Bazı arkadaşlar posta havalesi ile parayı gönderip daha önce veya daha sonra ayrı bir mektupla abone kaydedilmelerini ve adreslerini, müddeti v. b. bildiriyorlar. Bu hem bizim için bir hayli zorluğu ve zaman kaybını doğuruyor (zira havaaleleri ve mektupları ayrı ayrı sınıflandırıp karşılaştırmak gerekiyor), hem de para gönderenler için lüzumsuz masraf yaratıyor. Havale kâğıdının kenarındaki yere ad ve adresin ve hangi sayıdan itibaren ne müddetle abone olunduğunun yazılması kâfidir. ç) Abone tophyan arka-

daşların çoğu parça parça topladıkları abone parasını posta havalesiyle gönderiyorlar. ORKUN'un bir an önce paraya ihtiyacı olacağını düşünerek girilen bu usule artık ihtiyaç kalmamıştır, zira ORKUN para bakımından bundan sonra (bayiler muntazam hesap verdiği takdirde) sıkıntıda değildir. Abone tophyan arkadaşlarımızın 20 yapraklık defterin dolmasını bekleyip parayı dip koanlarla beraber göndermelerinde bir mahzur yoktur.

Bayilerden gelen mektuplar ve talepler de mühim. Başlangıçta bazı bayilerimize yeter miktarda dergi gönderememiş veya geç göndermiştik. Sonradan tekrar basarak bu eksikleri tamamladık. Bundan sonra da baskı adedini isteye göre yüksek tuttuğumuzdan bütün siparişleri karşılayabileceğiz. (İnşallah). Ancak bazı hiç tanımadığımız, şimdiye kadar adını bile işitmemiş olduğumuz bayilerden de talepler gelmektedir. Ve bazan bu talepler büyük miktarlar için oluyor. Bu durum karşısında yeni bayilerimizden ricamız: Bize ya istedikleri dergilerin tutarını peşin göndersinler, yahut bir depozito göndersinler. Her ne şekilde gönderilmiş olursa olsun bütün iadelerin hesabını derhal ödeyeceğimiz tabiidir. Anadoludaki bayilerimizden 20 kuruştan hesap alacağız. Bayilerimize her ayın satış tutarını gösterir faturamızı o ayın sonunda göndereceğiz. Ricamız hiç bir gecikme olmamasıdır. Hem bayi hem de mefkûre arkadaşımız olanların gösterdiği gayret ve yakınlığa bütün samimiyetimizle teşekkür ederiz. (Ankaradaki bayimiz Ali Rıza Özer B., bilhassa size).

Gelen mektupların bir kısmında derginin güdümlüne dair çeşitli temennilerde bulunuluyor, bazı tenkitler de yapılıyor. Bunların derginin tertibine, baskısına, teknik hususlarına ait olanları da var, fikri cephesine ait olanları da. Birçok tenkit ve tavsiyelerin cevabını 3. sayımızda ve 4. sayımızda bu okurlarımız bilfiil verilmiş görecektir: derginin temennî ettikleri istikamette gelişmiş olması suretiyle. Gelecek sayılarda bu gelişme daha göze çarpar bir mahiyet alacaktır. Tenkit ve tavsiyelerin arkası kesilmesin. Derginin başlangıçta neden en kuvvetli şekliyle çıkmadığına gelince, biz dergiyi çıkarırken çok dar maddi imkânlarla işe başladık; vakıa büyük ümitlerimiz vardı, fakat kesin teminatımız yoktu, daha ziyade meçhule doğru bir adım atıyorduk. Bunu düşünerek her şeyi en ihtiyatlı davranarak en sıkı hesaplara göre tuttuk. En gayrimüsaait şartlar altında bile derginin kapanmadan ve aksamadan yıllarca çıkabilmesini böylelikle teminat altına almak istedik. Tanrıya şükür ki şimdi durum belirmiştir, ve ona göre derginin gelişmesi de mümkün olmuştur. Fikri cepheye ait düşünce ve tavsiyelerin karşılığını okurlarımız ileriki sayılarda bu sayfada ve diğer sayfalarımızda sırası geldikçe ele alınmış bulacaklardır.

Başyazarı : **ATSIZ**

Sahibi ve Neşriyat
Müdürü

İSMET TÜMTÜRK

ORKUN

Haftalık Türkçü Dergi

ABONE :

Yıllık : 8 lira

6 aylık : 4 lira

P. K. 1818

Galata, İstanbul

27 Ekim 1950

Cuma Günleri Çıkar

4. Sayı

Türkçülük Değişmez Bir Fikirdir

Yazan : ATSIZ

ORKUN'u beğenmeyenler onda eski teranelerden başka bir şey olmadığını söylüyorlar. Haklıdır. Türkçülük değişmez bir fikir olduğu için burada hep aynı şeyler söylenecek. Türkçülük bir moda olmadığı için değişmeyecek, bir ilim olmadığı için sabit kalacak, bir eğlence olmadığı için kendini beğendirmeye uğraşmayacaktır.

Türkçülük bir ülküdür. Millî ülküler yüzyıllar boyunca değişmeden yaşar. Değişen tarafları anaçizgileri değil, teferruat veya taktiğidir.

Bazı arkadaşlar, Türkçülük alanında yazı yazarların yıllardır aynı kimseler olduğunu söylüyorlar. Bu da doğrudur. Fakat ORKUN'daki imza'ların çoğaldığını zamanla herkes görecektir.

Ancak, Türkçülerin hepsi yazı yazmadığı gibi yazarların aynı kimseler olması da Türkçülüğün yerinde saydığını göstermez. Türkçülüğün nasıl geliştiğini görmek için Türkçü dergileri okuyanların sayısına bakmak kâfidir. ORKUN'un (ORKUN) adıyla çıktığı birinci ve ikinci devirleriyle şimdiki satışı arasındaki fark Türkçü okuyucuların ne kadar hızla çoğaldığını ve Türkçülük ülküsünün gördüğü rağbeti ispat eden şaşmaz bir ayardır.

Türkçülüğün bugünkü kuvvetine göre ORKUN'un zayıf olduğu muhakkaktır. Türlü sebep'ler, başlangıçta daha kuvvetli ve iyi çıkmamıza engel oldu, fakat bu durum geç'edir. Top'anma ve toparlanma yoluna girmiş olan türkçülük ağır, fakat emin adımlarla ilerlemektedir. Şimdiye kadar Türkçülük hareketleri yalnız fedakârlığa dayanan ve küçük grupların, bazan da fertlerin elinde idare olunan dağınık hamlelerden ibarettir. Bir Türkçüler topluluğu tarafından çıkarılan ilk dergi ORKUN'dur. Manevî bağlarla birbirine bağlı olan arkadaşlar topluluğu uzun bir zamandanberi biriktirilen para ile ORKUN'un sermayesini hazırlamış, caviyet sessiz ve mütevazı olan bu hazırlanma birçok genç Türkçüler tarafından duyularak desteklenmiş, böylelikle ORKUN'un daha erken çıkması sağlanmıştır.

Türkçülük için önümüzde gittikçe genişliyecek bir çalışma ve basarma devri açılmaktadır. Türkçülüğün sırası soğukkanlı, ağırbaşlı ve mütevazı olmak olduğundan en küçük başlangıçlardan hareket ederek ağır ve emin adımlarla büyük başarılarla doğru ilerliyeceğiz. Yürüyüşümüz azimli, hesaplı ve disiplinli olacaktır. Her işte hep beraber olacağız ve ülkeye doğru hep beraber gideceğiz.

Ülkü yolunda yürüyüşümüzün ağırlaştığı günler ve hızlandığı günler olacak, fakat Türkçülüğün aslında ve son hedeflerinde hiç bir zaman değişme olmayacaktır.

A t s i z

Y E R L E Ş M E

Yazan : Dr. M. ŞERİF KORKUT

Kabile hayatı, seyyar evlerin gerektirdiği şekilde göçer-konar vasıflarını muhafaza etmiş ve insanlar oturdukları yerin toprağını verimli, havasını güzel, bugünkü tabirimizle sağlık şartlarını haiz bulunca, zaman unsurunun hayat geçimi üzerindeki tesirini dikkate alarak oralarda geçici ve sürekli oturma (=yerleşme) çaresine başvurmuşlardır. Medenî ihtiyaçlarımız belirmeğe başlayınca bu yerleşme istikrarı sayesinde siteler kurmaya ve oturlan yerin nüfusuna yetersizliği halinde diğer tâlî siteler aramaya ve bunları birbirine ulamak suretiyle geniş ve birbirlerine yakın daha iyi iskân sahaları kurmaya başlamışlardır.

Böylelikle insanlar kendi kendilerine zararsız ve akli selimlerine uygun oturma yerleri seçmeyi bilmişlerdir. Siteler siteleri yutarak büyümüş ve bu suretle tarihçe malûm Yunan ve Roma medeniyetleri kurulmuştur. Yunandan önceki diğer milletler dahi bu şekilde hareket etmişlerdir.

Tabiatın her unsuru kaide ve nizam altında olduğundan suyun akışı b.le ancak yularlı hürriyet şeklinde faydalı olmaktadır. Tam hürriyete kavuşan ve bundan ötürü akışına düzen verilmeyen sular dahi şırmış, azgınlaşmış ve kendisinden fayda umanlara zarar vermiştir.

Güzel Sanatlar Akademisinin çıkardığı kitaplardan gözüme ilişen bir tanesinde şu satırları okuyoruz; «Su bendlerinin yıkıldığı yerlerde sıtma çoğalıyor ve Form'da mandalar doluyor». Büyük Rıza Nurun Türk Tarihinde Temürün hâtıratından da şu satırları almaktayım: «Hindistanı fethedebiliriz. Orada yerleşir kalırsak ırkımız tereddî eder. Çocuklarımız o iklimin yerli halkı olur. Bir iki nesil sonra kuvvet ve kahramanlıkları azalır».

Buna rağmen ilk Hindistan İmparatorlukları arasında 200.000 Türk aile yani bir milyon insan Hindistana yerleşmiş ve devamlı olarak, İngiliz işgali zamanlarına kadar, devamlı surette azalan bir sayıda daha birçok nüfus Türkistandan Hindistana akmıştır. Biyolojik hesaplara göre alçalış çağındaki bütün nüfus kırıcı sebeplere rağmen Hindistandaki halkın 100-150 milyonundan fazlasının Müslüman oldukları kadar kendilerini Türk saymaları da doğrudur. Bunun anlamı şudur: Fatih Türk, Asyadan Hindistana iskân ettiği halkın yerleşmesinde zamanın iyi şartlarına uygun olmasına dikkat eylemiş demektir.

Aksak Temür ve soyu ve hatta daha öncekiler fethettikleri iklimlerde yerleşecekleri zaman o yerlere dair sıhhi hususları sağlayan yasalar, kanunlar, tüzükler vermişler, bütün Türk

istilâları hep, iskânı bu şekilde sıhhileştirilmekle işe başlamışlardır. Çindeki iki ırmak boyları, Türkistandaki Zerefsan ovalarını kavriyan Seyhun ve Ceyhun vadileri, Hind standaki nehir yatakları ve selçuk istilâsı ânında Arabistan, İran ve Anadolu'da vücuda getirilen su tes'leri ve diğer medenî sıhhi tesisler hâlâ birer âbidedirler. Osmanlı yükselişinde aynı teşkilâta ve iskân esaslarına rashiyoruz.

İlkin sahanın iskâna yarar bir hale gelmesi ve insan öletine vermemesi uğrunda tesisler yapılmıştır. Selçukluların Anadolu'ya yerleşmeğe başladıkları zaman su meselesini ehemmiyetli bir şekilde göz önünde tutmuş olduklarını bizzat incelemelerimle öğrendim. İçme sularına ait Kayseride 1932 de yaptığım incelemeler buna bir örnektir. Kayseri şehri, Battal Gazi türbesinin bulunduğu makamdan şimdiki yerine, ova ya sırf su ihtiyacından ötürü indirilmiştir. Er-ciyes su servetinden Romanlıların aksine Türk başka surette faydalanmıştır. Tavlusundaki süzme mağaralardan çift künklerle Kayseri şehrine getirilen su, temizliğini bu suretle koruyabilmiştir. Keykubad çevresindeki bugünkü bataklıklar ve Karpuzatan bataklıkları eskiden, Selçuklular zamanında Irak, Rûm, Suriye, İran ve hatta Kirman Selçuk beğ ve sultanlarının eğlence yerleriydi. Bağ ve bahçelerle süslü muntazam iskân siteleri hal'inde bulunuyordu. Sular kanallar içinde geziyordu. Çevreleri Oğuz boylarının adlarıyla anılan köylerle doluydu. Medeniyet seviyesinin düşüşü sonunda hasıl olan itinasızlık, ihtimamsızlık yüzünden sular yularlı hürriyetini kaybedince vahşi hayvanlara dönmüş, bataklıklar doğurarak oradaki nüfusun kâmlen hiçlenmesine sebep olmuştur. Bu hususlara ait geniş incelemem 1948 de yapmış olduğum Sümerbank Kayseri ve çevresi fabrikalarına ait 80 sayfaya yakın raporunda yazılmıştır.

Osmanlı yükselişinde hem anavatan olan Anadolu'da, hem de Orta Avrupaya kadar istilâ edilen yerlerde, çoluk çocuk, ev ve barkıyla savaşınlara katılan Türk unsurları devamlı surette alınan Avrupa ülkelerinde en güzel şartları haiz toprak parçalarında iskân olunarak oralarda medenî eserler vücuda getirmişlerdir. Hanlar, hamamlar, içme suyu yolları, su cetvelleri, su terazileri, camiler ve diğer medenî, sıhhi tesisler kurmuşlardır. Şimdi yer yer göze çarpan eserler, onların medenî iskân hususiyetlerine vâkıf olduklarını fazlasıyla ispat etmektedir.

Gerileme çağında bu itinaların, bu sıhhi varlıkların tamamen ihmale uğraması Türk İmp-

paratorluğunda en büyük felâketlere yol açmış, fetih yerlerinden Anadolu'ya dönen bütün Müslüman-Türk unsurları sıhhileştirilmemiş iskân siyasetimize kurban olmuşlardır. Üç asırdanberi böylece oturması güç, verimi çok su yolları boyunca mezarlıklar kurulmuştur. İskân siyasetinin Osmanlı-Türk gerileyiş safhasındaki veçhesi tamamen toplu kırgın mahiyetindedir ve dünyada böyle kendi kendini toplu kırgına maruz bırakıp uykudan uyanmayan hiçbir millet yoktur. Bu itibarla hayat için su, bir numaralı unsur telâkki edilmeli ve topraklarımızda su muntazam kanallardan akmadıkça ve bataklıklar var oldukça oralarda iskânın gayrı iktisadî ve gayrı imî olduğu düşünülmelidir.

Yurtta 2-3 asırdanberi karakterini yukarıda çizdiğimiz ve kötü taraflarını belirttiğimiz tarzda dış iskân siyasetimiz vukua gelmektedir. Tehlikelerini daimî surette unuta unuta yenilerinin vukuunda tedbirlere başvurmayı ihmal eylemekteyiz. Aynı şekilde iç iskân dahi beceriksizliklerle doludur. Fırka-i islâhiyyenin dağ arslanlarını ovalarda nasıl erittiğini bilmemiz lâzımdır. Bu felâketlerden ders alınmış olmalıyız ki son zamanlarda iç iskân konusu üzerinde yeniden sık sık konuşulmaya başlanmıştır. Bu sefer ufak köyler konusu ele alınmıştır.

Yurtlar fetheden medenî vasfımızın temeli o zamana mahsus teşkilât kabiliyetimizde ve bir ferdin bile burnunu kanatmayan dış iskân usullerimizin yükseklindedir. Bize fetih yollarını öyle sandığı gibi sadece kılıç değil, aynı zamanda iskân yapımızın şaheser üstünlüğü açmıştır. Gerileyiş zamanımızın iskân usulleri ve anavatan halkının perişan hali ve iskân sefaletleri, yerleştirme alanlarımızın gayrı sıhhi durumu dolayısıyla memleketin büyük fedakârlıklarına rağmen bağrımıza bastığımız ırkdaşlarımız ve dindaşlarımızın sıhhi durumlarıyla ilgilenemeyişimiz, verimli ırmak kıyılarına ve yollarına yerleştirilmiş insanların üremelerine şöyle dursun, yaşamalarına dahi imkân vermemiş, bolluk içinde kırılıp tükenmelerini kolaylaştırmıştır.

İş iskâna gelince: Asrî, fennî, ilmi bir surette iskân sahalarımızı sıhhileştirmemek felâketi, ihmalcilik belâsı, bugünkü tasarılarımızı tehdit eylemektedir. Bu işin umumî kültür ve medeniyet seviyemizle ilgisi büyüktür. Mekanizmanın işlemesinde tek bir aksama bütün sistemin bozulmasına en kesin bir sebep teşkil eder. Nitekim şu D. D. T. asrında bu işle meşgul olanların, amelen iyi bir terbiyeden mahrum olmasından dolayı köylerde yeni sıtma enfeksiyonları ve milyonlarca sivrisinekten mürekkep filoların uçuşları görülmektedir. Sultanlar zamanında ayrıca sivrisinek cenneti çeltik sahaları, yerleşme sahalarından 7 kilometre

uzaktaydı. Cumhuriyet çağında hiçbir faydası olmayan kesik sulama kamuflajı ile köyün burnu dibine kadar sokulmuştur.

Çeltik ekimi gibi saz ziraati ve dar görüşlü, sağlık hususlarıyla koordine olmayan iktisatçılık, sivrisinek cennetinde hiçbir değişiklik yapmadığına dair ilmi ve fennî görüşleri beyan olunmuş olan kesik sulama yüzünden felâket ağırlaşmıştır. Kesik sulama nazari olarak aldatıcı bir vasıftadır. Tümgören tecrübesi bunu ispat etmiştir. Eskiden hayvan kordonu koruyucu usulüne başvurulmaması yüzünden çok tahripkâr olmuş olan sıtma şimdi çeltiğin köye kadar sokulmasıyla amansız, kasıp kavurucu bir afete inkılâp etmiştir.

Millî ve insanî vicdanımızla haykırmak mecburiyetindeyiz: D. D. T. ile bütün sivrisinek kaynaklarına usulü dairesinde püskürme yapmak ve D. D. T. li mazotaj iktisadan mümkün değildir. Çok masraflı olur. Mosturalık olarak D. D. T. lenen yerlerle iş bitmiş olmuyor. Ancak bunun faydası: «D. D. T. var ve bununla işte sivrisinek hayatına son veriyoruz» demek imkânını ilgililere vermektir. Esasen mevcut imkânlarımız «Sıtma ve Çeltik» kitabımda kaydettiğim 6-7 defa daha fazla dekara yaklaşan sivrisinek barınaklarına yetişemezken bir de parça parça münbit arazimizin ortalarında saz ziraati yüzünden sivrisinek cennetleri yaratılıyor. Oradaki vazifelerimiz savaşın esas ruhuna aykırı olarak «atebrin» dağıtmaktan başka bir mahiyet arz edememek zorunda kalmaktadır. Anadolu mahvoluyor. Üreme kabiliyetimiz bu yüzden, Türk kadınının çok doğurgan olmasına rağmen, yularlanmaktadır. İstenilen sayıda ürememek son Türk kalesinin temelleri çöküyor mânâsıdır. Dar görüşlü, sözde iktisatçı zihniyet; asıl adı ile imansız, iz'ansız, vicdansız menfaat hırsı, kör kazanç hırsı, politika hırsı tarihimizi, medeniyetimizi, bu bölgede, Anadolu nice medeniyetleri göçürmüş olan sıtma felâketinin cehennemine atmıştır. Gözlerimizi açmalıyız. Bu uğurdaki savaşta eksik himmete rağmen ilgili ve salâhiyetli insanlar koordine mesaide fikirlerini beyana fırsat bulamamaktadır. Böyle bir toplantıda ziraatçı başkan tarafından tekdire bile maruz kalmışlardır. Mücerred nazariye ve propaganda edebiyatını bir tarafa bırakmalıyız. Anadolu, Türk köyü, malzeme ve personel realiteleriyle yüzyüze gelmeliyiz.

İskân sahalarımızı sıhhileştirmeden iç iskân propagandasından sakınmalıyız. Küçük köyleri birleştirmek fikri nazari olarak parlak olabilir. Ne olur, o küçük köyleri yerlerinde büyümeğe bırakalım. Fakat asıl mesele bu fikrin yerli şartlarımızla, tatbik unsurlarımızla, sıhhi imkân ve vasıtalarımızla münasebetini tâyin edebilmektir. Teferruat düşünülmüyor. Mücerred kitap meraklılarının işleri yerinde ve ya-

kından kavrayıp anlamak kabiliyetleri sabit olmadıkça sözde tedbirlerin sonucu tarihî bir felâketi nihai bir afete çevirmekten öteye geçemeyecektir.

Dava şu veya bu parti davası değil vatan ve millet davasıdır. Parti propagandası uğrunda milyonlarca lira sarfettiren zihniyet sıtma savasına o paranın yarısını bile esirgemştir. Bereket senesine seviniyoruz. Bizimle birlikte sıvrisinekler de bayram yapmaktadır. Sene yaşlık (1) olduğu için henüz nisan ayı içinde olmamıza rağmen bazı yerlerimizde, geçen yılki kuraklıkta duraklamışa benzeyen sıtmanın pençesi yakamıza yapışacaktır. Biz ise bu korkunç hakikate dikkat edecek yerde bir de tarım bakanlığımızın ağzından iç iskân propagandasını işitişmiş bulunmaktayız.

Savaşsız, D. D. T. siz, usulsüz, tetkiksiz, hasılı kâfi ve etraflı düşünülmemiş devrimizde halkımızı, milletimizi, tarihimizi, istiklâlimizi, geleceğimizi sıtmanın kapkara kucağına atıyoruz. Sıtma karşısında cahillik, sathî zihniyet ve dar kafalı menfaat ortasında Türk milleti ve Türk vatani tehlikededir.

Büyük mahzurlarına rağmen vukubulmuş dış ve iç iskân dolayısıyla en verimli arazinin iyi muhafazası için yükseliş çağımızdaki ecdadımızın kurdukları kanunlardan bahsetmek isterim.

Gerek Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyyede ve gerek Ahkâm-ı Arâzi ve Evkafta mevcut bulunan hükümlere göre ölü arazi (=fundalıklar, çalıklar, çepel yerler, bataklıklar) ihyâ edenin intifâna tahsis olunur. Malûm olduğu üzere ölü arazi eski hükümlere göre mirî araziden yani devlet malı arazîdendir. Bu itibarla ihya da edilse toprak asıl sahibi bakımından devlete ait olur. Bu intifâın haddi zatında mülkiyetten prensip itibarıyla farkı aşikâr ise de pratikte şahsî mülkiyetten hiçbir farkı yoktur. Devlet bundan umumî arazi vergisine ilâveten pek az bir munzam fark alır ki zikre değmez. Ölü toprağı ihya eden kimse bunu dilediğine satabiliyor, kiraya verebiliyor. Yahut ölümünde vârislerine terk ediyor. Bu cihetten tasarruf, intikal bakımından bu nevi arazinin doğrudan doğruya hususî mülkiyete dahil araziden farkı yoktur.

Konya ovasını suluyarak cennete çevirmek isteyen, Adana düzlüklerini sel âfetlerinden kurtararak sakinlerine altın barınaklar yapmak isteyen millet, artık iç ve dıştan gelenlerle doldurulacak olan bu sahalardaki halkı ölüm-

den kurtarmak isteyen millet, velhasıl çölleri, bataklıkları dünya cenneti yapmak isteyen milletimizin, Osmanlı Türklerinin Mısır tetkiktikten sonra Mısırda tatbik ettikleri su tuğyanına, irva ve iskaya ait tarihi malûmattan faydalanmalıdır. Bu nizamlar ve kanunlar asırlarca başarı ile tatbik edilmiştir. Mısır Mısır yapan bu kanunlar zemin ve zamana göre su boylarınca Anadolu da tatbikat görmüştür. Bilhassa Adana Seyhan ve Ceyhan üzerinde... Bu kanunların manâyetlerini öğrenmek isteyenler, Osmanlı Tarihinin meşhur Avrupalı muharriri Hammer'ın Ottomanische Statutes Verfassungen adıyla telif edip dilimize henüz tercüme edilmemiş olan muteber kitabına başvurabilirler. Millî kütüphanemizi inceleyerek aynı kanunların metinlerini bulmak da bitabi mümkünse de bu kanunnamelerin muhtelif kütüphanelerde dağınık bir halde bulunmaları ve toplanarak tetkik edilebilmesi uzun zamana bağlı olduğundan tavsiyeye şayan değildir. En iyisi Hammer'ın bütün hatırlanmış topladığı metinleri incelemektir. Bu kitabın Viyana Millî Kütüphanesindeki nüshasından fotoğrafa kopya edilmiş iki cildinden birisi arşiv mutehassısı Fazılâ, diğeri de Lutfi Kutaydadır.

Mısır taallûk eden bu Mısır Osmanlı ahkâmını gerek Mısır hidivleri, ve gerek Mısır hidivlerine halef olan Mısır Kıralları ve gerekse İngiliz idare âmirleri hiçbir değişiklikle yapmadan Mısırda tatbik etmişlerdir. Bundan başka aynı kanunların esasları İngiliz İmparatorluğu'nun Birmanya, Hindistan gibi türlü yerlerde, ırmak kıyılarında oturan halk üzerinde tatbik edilen kanunlar Mısır firavunları zamanından Osmanlıların Mısır fethine kadar o kıtada su tekniğinin ıslahına ve su gibi tarım ve hayat bakımından elzem olan bir maddenin halk tarafından seyyanen istifadesi için bütün mevzuatın teker teker gözden geçirilmesi ve bilhassa kadiya ve hâkime iş bırakmıyacak şekilde yani ihtilâfata meydan kalmadan suyu tanzim ve sudan faydalanmak için elenmiş ve eksikleri giderilerek kemaline ulaştırılmıştır.

Bu kanunlar esas itibarıyla pratikliğe dayanır Okadar ki bugünkü Mısır fellahları üzerinde hiçbir cebir olmadan bunları kendi ahlak ve itiyatları, gelenekleri halinde kabul ederek tatbik edegelmışlerdir.

Kanunlar, su seviyesinin muayyen haddinde bulunması için kuraklık yıllarında ilgili halka ne gibi ödevler verdiğini uzunuzadıya sayarak barajlar inşasından yani o zamanın tabiriyle sedler yapılmasından, bu işlerin adalet dahilinde yani sızıltıya meydan vermeden halka dağıtılacağından bahseder. Asıl kıymeti de buradadır. Adana bölgesi gibi iki büyük ırmağın suladığı bir yurt parçası için de su taşmalarının önlenmesi ve bazı yıllarda susuz kaldığı zaman barajlardan faydalanılması için de böyle

(1) Bu yazı nisanda yazılmıştı. Maalesef memlekette Menderesi kurutacak kadar kuraklık oldu.

pratik kanunlara ihtiyaç vardır. Bilhassa memleketimizin sıtma için elverişli rutubet ve sıcaklığı her vakit taşımakta olan bu su yollarının zararlarının azaltılması, faydalarının çoğaltılması ve buralarda yerleştirilmiş halkın sağlığının gözetilmesi ve yurdun büyük servete ulaşması bakımından çok mühimdir. Meşrutiyetin «İslâh-ı Enhâr Kanunu» bu maksattan doğmuştur. Yükseliş çağımızda atalarımızın

iskândan önce verimli toprakların ıslâhı bâbında ozamanki sıhhi imkân'arı hep kullanmışlar ve iskâna ondan sonra müsaade etmişlerdir. Biz bu medenî D. D. T. asrında daha çok imkânlarla malik olduğumuz halde kayıtsızlığımız da o nisbette büyümüş bulunmaktadır. Gafletimize son vermek zaruridir. Aksi takdirde ölüm mukadderdir.

Dr. Şerif Korkut

Tanzimat ve Sonrası

Yazan: ORHAN TÜRKDOĞAN

Cemiyet hayatımızda, madde ve manada en büyük çöküş tanzimat hareketiyle başlar. Tanzimat, bir takım iyi niyetler altında, istismarcı gayeler güderek Türkün bütün varlığına yöneltilmiş bir ileri karakoldur. Bu ileri karakoldan, tam 111 yıl bütün mukaddesatımız topa tutuldu. Bir pula namusunu satan ana; kumar masasında çoluk çocuğunun nafakasını kaybeden baba, bir lokma ekmeğe hayal kuran milyonlarca sefil insan... ve nihayet fikir çilesine yabancı, sarhoş genç... bize 111 yıldanberi intikal eden kötülüklerin tipik örnekleridir.

Batının köksüz ve bayağı yaşayışını, hiç bir sentez kabiliyetine sahip olmadan, bir oldu-bitti şeklinde göstermeye vazifeli, Tanzimat kurucusu Mustafa Reşit Paşanın milliyet ölçüsünün dışında olan hareket tarzı insanı acı acı düşündürmektedir.

Bilindiği gibi, Türk milleti en büyük tarihi ihanetlerin kefareтини ahlâk ve mukaddesatı olmayan insanların yüzünden ödemiştir. Şayet bir insanın sağ kolunu keserseniz, sol kolu inkişaf eder. İşte Tanzimat hareketiyle başlıyan «Yenilik!» doğrudan doğruya Türk gençliğinin yapıcılık kudretini öldürdü... O gündenberi, taklitçilik ruhu alabilirdiğine inkişaf etmektedir. Böylece bu milletin kalbinde, dimağında, pusu kurarak en müthiş entrika oyunları ile bir sülük gibi fikir hayatımızı, enerji depomuzu, ruh gıdamızı sömürmekten doymıyan bu tarihi kötülük zincirini parça parça edecek, insan üstü bir kuvvete hasret çekmekteyiz.

Bu ıslahatın neticesi olarak Halk Partisinin kolay ve ucuz avlama yollarıyla kurmuş olduğu hâkimiyet catısı da çatır çatır yıkıldı. Bir daha Türk milleti çok tecrübe ettiği tarihin bu girdabına bir saman çöpü gibi kendini kartırmıyacaktır.

Tarihimiz aynı şekilde cereyan eden vak'

alarla doludur. Bu vak'alar donmuş ve kılıplaşmış bir durumda bırakılmamalıdır. Artık, en girift hadiseleri dahi bir zümre tahakkümünden kurtarıp Milletin gözü önüne sermenin zamanı gelmiştir. Böylece, mazide işlenmiş olan hataları kendi lehlerine yontarak şekillendiren zihniyete son vermiş oluruz. Türk aydınının en gerçek vazifesi de bu olmalıdır. Biz burada kısaca hadiselerin panoramasını tesbit edeceğiz.

Tarihî hakikatlerle sabittir ki: Bir zamanlar uydurma suikast hadiseleriyle, Millî kahramanlarımız idam sehpaalarında can vermişlerdir. İhtirasların alevlendirdiği hodgâm duyguların baskısı altında, uydurma vak'alar tertiplenmiştir. Bu memleketin davasına - en az adlarını ezberlediklerimiz kadar - hizmet etmiş olan mücahitlerimiz uydurma sebeblerle ya vatan dışı edilmiş veya vahşicesine boğdurulmuştur. Milletimizin medarı iftihar olan Rıza Nur, Hüseyin Avni, Kara Vasıf ve Salahattin Beğler gibi bu şerefli insanlar daha ne zamana kadar unutulmuş kalacak?

Zamanla Türkün halis ruhuna karşı açılan bu topyekûn savaşta bizi mazimize bağlayan, ahlâk, mukaddesat ve an'ane ipleri koparılmış, millî ruh, millî heyecan bir daha yaşatılmamak üzere yok edilmek istenmişti...

Artık göğsümüze toplanan kanla, icinde vasattığımız iman bizi boğarcasına harekete geçirmeli... Kâğıttan kurulmuş fikir sistemi yerine madde ve mânâda bizi en üstün zirveye ulaştıracak olan dinamik hamleye erismeliyiz. Ve tehlikeli yaşamalıyız.

Emerson diyor ki, «Körlerin memleketinde tek gözlü kiral». Bir daha kör olmayacağız. Milletimize bu kadar yıldanberi kötülükler getiren tek gözlü kiral! Seni de yaşatmıyacağız.

Orhan Türkdoğan

Orkundan sesler:

Atsız'ın sorgusunun yapılmakta olduğu duruşmalardan biri.. Mavi gözlü duruşma hâkimi birden dava mevzuu dışına çıkarak Atsız'a: (kelimeler aynen zaptedilmiştir.)

— Cumhuriyet rejimi hakkında düşünceleriniz nelerdir.

d.ye sordu. Atsız:

— Bizim cumhuriyet mi efendim? diyince hâkim:

— Evet efendim! cevabını verdi. Ve konuşma şu şekilde devam etti:

Atsız — Efendim, bu sualin mahkemeyle alakasını anlıyamadım.

Hâkim — Fikir ve kanaatlarınızı anlamak için soruyoruz efendim?..

Atsız — Efendim, ben mahkemeye ırkçılık ve turancılık fikirlerinden dolayı geldim. Onun için bu husustaki fikirlerimin niçin sorulduğunu anlıyamadım. Bu sebeple müsaade ederseniz bu suale cevap vermeyim.

Hâkim — Efendim, biz sizin fikirlerinizi öğrenmek istiyoruz..

Atsız biraz durdu. Yüzünün hatları asabilesiğini gösteriyordu. Fakat soğukkanlılığını kaybetmeden:

— Kanaatım, dedi, hakiki bir cumhuriyete taraftarım.. Kanaatım işte budur.

Hâkim tekrar sordu:

— Ya şimdiki cumhuriyet rejimimiz?

Atsız, 1944 yılının havasına göre belki de bir cinayet sayılabilecek şu cevabı verdi:

— Takdir buyurursunuz ki klâsik bir cumhuriyet değildir. Cumhuriyet, halk demek olduğuna göre intihabın tek dereceli olması, mebusların serbest seçilmesi lâzımdır. Sonra fırkaların da birden fazla olması ve bunların birbirlerini kontrol etmeleri lâzımdır. Bunlar olmadıkça göre de bugünkü rejim klâsik manası ile bir cumhuriyet sayılamaz.

Bir Türkü yıkmak için kâfi olan bu haince sözler hemen zapta geçirildi.

1944 mayısında bir taraftan Falih Rifki ve benzerleri kudretli (!) kalemleriyle Türk milliyetçiliğine saldırır, bir taraftan millî şef İnönü 19 mayıs nutku ile Türklüğe en büyük daibeyi indirmeye çalışırken, bir yandan da yer yer evler basılıyor ve bir avuç Türk milliyetçisini mahkûm ettirecek vesikalar (!) ele geçiriliyordu! Bu arada, o sıralarda Balıkesir Lisesinde edebiyat öğretmenini olan Nejdet Sançar'ın evi de yedi kişilik bir muazzam heyet tarafından aranmış ve bu arama beş saat kadar sürmüştü. Bu

arama sırasında bu muazzam heyet Nejdet Sançar'ın bir hayli yekûn teşkil eden kitapları hakkında ne muamele yapacaklarını kararlaştıramamışlar, bunun için kütüphaneyi kilitleyip mühürlüyerek yukarı makama bildirmişlerdi.

Yukarı makam (vali muavini ile emniyet ve maarif müdürlerinden mürekkep bir heyet olarak) şu kararı verdi: Nejdet Sançar'ın kütüphanesindeki kitaplardan komünizm, faşizm ve Türkçülüğe ait olanlara el koymak!..

O zamanlar Balıkesirde maarif müdürü vazifesinde kullanılmakta olan Cezmi Tahir Berklin, emniyet âmiri ile birlikte Nejdet Sançar'ın evine gelip kitaplarının bir listesini çıkardı. Liste, bu heyet tarafından tetkik edilince Nejdet Sançar'ın kitapları arasında, komünizm ve faşizme ait bir eser bulunmadığı görüldü. Buna göre yalnız Türkçülüğe ait olan kitapların alınması lâzım geliyordu. Nejdet Sançar ise kütüphanesinden olsa olsa Orhun'un son sayıları ile hükûmet kararı ile toplatılmış bir iki broşürün alınacağını sanıyordu. Fakat emniyet memurları bu iş için tekrar evine geldikleri zaman, Nejdet Sançar, kitaplarından üzerinde Türk ve Türkçülük kelimesi bulunan ne kadar eser varsa hepsinin alınmak üzere kırmızı kalemle işaretlenmiş olduğunu hayretler içinde gördü.

Ve emniyet memurları Sançar'ın kütüphanesini bu müzir (!) kitaplardan çabucak temizleyiverdiler..

Tahkikat sırasında ifadesi rken, o zaman tahkikatı idare eden Kâzım Alöç, Atsız'a Orhan Şaik Gökyay için «ırkçı ve turancı mıdır?» diye sormuş, Atsız da Gökyay'ın aleyhinde kullanılabilecek bir ip ucu vermemek için:

— Hayır, Orhan tam devletin istediği adamdır!

diye kaçamak bir cevap vermişti.

Türkçüler askeri ceza evine nakledildikten sonra bir gün konuşma sırasında Atsız kendisine sorulan bu sualle verdiği cevabı anlatıyordu. Pek nüktedan olan Orhan Şaik Gökyay hemen şu sözleri söyledi:

— Yani benim anam Arap, babam Boşnak mı?

1 sayılı sıkı yönetim mahkemesinde Türkçülerin davalarının görüldüğü sırada, 3 sayılı mahkeme de casusluktan sanık bir grubun mahkemesini yapmakta idi. Casusluktan sanık bu grup da Türkçülükten sanık (!) olanlar gibi Tophanedeki askeri ceza evinde mevkuftular. Bunlar duruşma günleri ceza evinin bahçesinde

üçerli sıralar haline sokulurlar ve mahkeme salonuna öyle götürülürlerdi.

Bir duruşma sabahı Türkçüler ceza evinin bahçesinde yavaş yavaş toplanmakta idiler. O sabah casusluktan sanık bu grubun da duruşması olduğundan onlar da bahçeye çıkarılmışlar ve sıraya sokuluyorlardı. Türkçü grup tamam olmadan ötekiler hazırlanmış olan onların çıkması icap etti. Fakat Türkçülerden bazıları bahçenin demir kapısının önüne gelmişler ve orada konuşarak arkadaşlarının hazırlanmasını bekliyorlardı.

Ceza evinin vazifelilerinden Onbaşı Galip, casusluktan sanık olanların önden çıkarılmaları emrini alırken kapıya yaklaştı ve bir kaç resmî elbiseli olan Türkçülerden gayet nazikâne bir şekilde şöyle bir izin isteğinde bulundu:

— Efendim, siz şöyle müsaade etseniz de önce öteki casuslar çıksa...

1 sayılı sıkı yönetim mahkemesi, milliyetçilik imanlarının hesabını vermek üzere karşısına çıkarılan Türkçülerin ırkçı ve turancı olduklarını itiraf (!) etmelerine çok itina etmiş ve duruşma hâkimi, Türkçülerin ağzından bu yolda itiraflar çıkartmak için zekâsının bütün seytanî taraflarını kullanmıştı.

Duruşma sırasında ırkçı ve turancı olduğunu itiraf (!) eden Nejdî Sançar, «bizim ırkçılığımız savcının söyleyip durduğu gibi 12 veya 24 göbek şecere aramaya kalkan manasız bir ırkçılık değildir. Biz, Türk milletine bir Türk gibi hizmet etmiş olanları bu camiadan çıkarmak fikrinde değiliz. Nitekim ben anası bir Rum olan Yıldırım Bayazıd'ı «İrkımızın Kahramanları» kitabında Türk ırkının muhteşem bir oğlu diye vasıflandırdım, demiş, Atsız da duruşma sırasındaki sorgusunda diğer misaller arasında Yıldırım misaline de temas etmişti.

TÜRKÜZ, KÜKRERİZ!

Açılın ey gökler, yarılın yerler,
Dünya bize dardır, Türküz, kükreriz!
Bize «Bozkurt soyu yiğit Türk» derler,
Baştacımız vardır, Türküz, kükreriz!

Altaydan vermişiz tâ Alplere şan;
Çağlıyan kesilen, dağları aşan,
Biziz tarihlerde, bizim savaşılan...
Ceddimiz serdardır, Türküz, kükreriz!

Ne çıkar ölsek de vatan için biz?
Vazgeçmeyiz yârdan bir can için biz.
Doğduk «Vatan» adlı sultan için biz,
Bu kutlu ikrardır: Türküz, kükreriz.

Şabanoğlu Mehmet Gökalp

Atsız'ın sorgusu sırasında söz Abdülhalik Renda'nın milliyetine intikal etmişti. Atsız, bazı mektuplarında o zaman Meclis reisi olan bu zatın Türk olmadığından bahsetmiş bulduğundan, hâkim, bu mevzu üzerinde duruyor, Atsız da Renda'yı niçin Türk saymadığını anlatıyordu.

Bir aralık savcı Kâzım, hâkimlere hitaben:

— Efendim, Yıldırım'ı Türk sayıyorlar da Abdülhalik Renda'yı niçin Türk saymıyorlar? diye bir mukayese yapmak istedi. Atsız derhal şu cevabı verdi:

— Efendim, Yıldırım Bayazıd ile Abdülhalik Renda'yı mukayese etmek, okyanus ile bir damlayı mukayese etmek olur.

Türkçüler, askerî ceza evine getirildikten sonra dört duvar arasında geçirilmeye mahkûm edilmek suretiyle heder edilen günlerini kısmen olsun işe yarar bir hale sokmak için, günün muayyen zamanlarında okuma ve çalışma saatları yapmışlardı. Bu saatlarda oda-arda konuşma yasaktı. Ve bu saatlara «sükût saati» adı konmuştu.

İşte bu sükût saatlarının birisi.. Gökyay Almancadan Türkçeye çevirmekte olduğu bir eserle meşgul.. Sançar harıl harıl mahkeme notlarını temize çekmekte. Hüseyin Namık Orkun kitap okumakta.. Sofuoğlu Zeki hem önündeki bir içtimaiyat kitabına göz gezdirmekte, hem de pek yavaş bir sesle bir şarkı mırıldanmakta...

Bu sırada kapı açıldı ve Hikmet Tanyu, yıkadığı çamaşırları kucağında odaya girdi. Herkesin bir şeyle meşgul olduğu bir anda Sofuoğlu'nun mırıtı halinde de olsa şarkı söylemekte olduğunu görünce şu noktayı savurdu:

— Kuzum, musikiî sükût saatinde mıyız?

ER TÜRKÜSÜ

Nice cefa çektik, yılmadık yine,
Bize yol gösterir mutlu bir ışıık;
Fakiriz, etmeyiz minnet zengine,
Biz yalnız vatana âşıkız, âşık.

Bilmeyiz ne makam, ne de menfaat,
Kurtulsun yurdumuz, yükselsin millet,
Budur bizim için en büyük devlet,
Biz yalnız vatana âşıkız, âşık.

Ölsek de, topraktan kalkar gideriz,
Ateş olur, Tanrı dağda tüteriz,
Remzi dünya karşı çıksa yeteriz,
Biz eşsiz vatana âşıkız, âşık.

Âşık Remzi

Yıkıcı Eserler

Yazan : NEJDET SANÇAR

Türkün düşmanları yalnız sınırlarımızın dışında değildir. Sınırlarımızın içersinde de azımsanmayacak kadar çok düşmanlarımız vardır. Sınır içi düşmanlarımız, çok kere, sınır dışı düşmanlardan daha tehlikeli, daha korkunçturlar. Çünkü sınır dışı düşmanlarını umumiyetle bildiğimiz halde, sınır içi düşmanlarımızın çoğunu tanıyamıyor, bilemiyoruz. Bilinmeyen düşmandan gelecek tehlikenin derecesini söylemeye ise lüzum yoktur.

Yurdumuzun sınırları içersindeki düşmanların, suratlarına geçirdikleri maskeler ne olursa olsun, Türklüğü hırpalamak, bilhassa manevi güçten düşürmek için kullandıkları silâhlar hep aynıdır. Millî varlığımıza kasteden bu hain silâhların en tehlikelilerinden birisi de yayınlardır. Yalnız Türklüğün faydası uğruna kullanılması gerekli bir silâh olan yayınlara, sınır içi düşmanlarımızın elinde milletimizin kalbine sokulmak istenen bir ölüm âleti haline getirilmektedir.

İç düşmanlarımızın bu silâhı pek ustaca kullandıklarını kabul etmek lâzımdır. Çünkü düşmanın kendi ustalığınan başka bizzat silâh da aldatıcı ve göz boyayıcıdır. Bu silâh bazan bir şiirin bilhassa genç gönülleri avlayan şekline bürünür. Bazan bir hikâye olarak gözükür. Bazı kere büyüyüp romanlaşır. Bir batı şaheserinden (!) Türkçemize çevrilmiş olabilir. Makale halinde gazetelerde, fıkır elbisesine bürünmüş olarak dergilerde boy gösterir. Hasılı türlü türlü şekiller taşır. Bu türlü şekli ve fakat aynı öldürücü hassası asıl hedefi ise gençliktir. Zira bu silâhı kullanan düşman eller, bir cemiyet içinde gençliğin ne büyük bir değer olduğunu bilmektedirler.

Milleti ve bilhassa gençliği sınır içi düşmanlarının bu en aldatıcı silâhından korumak için birinci çare, onların kötü telkin tesirlerini gidecek veya hiç değilse azaltacak karşılık silâhlar kullanmak, yani yıkıcı yayınlara yapıcı yayınlarla karşılamaktır. Yapıcı yayınlara bir yandan gençliğin şiddetle muhtaç olduğu millî ruhu sağlarken, diğer taraftan da sınır içi düşmanlarının maskelerini aşağı indirerek onların düşman suratlarını ortaya koymuş bulunur. Korumacı silâh olan yapıcı yayınlara bu ikinci vasfı da taşıması muhakkak lâzımdır. Çünkü millete ve bilhassa gençlere millî şuur verici yayınlara ne kadar lüzumlu ise, kafalarımıza ve gönüllerimize sokmak istedikleri kötü fikirler ve ters cereyanlarla bizi dağıtmaya uğraşan sözsüzleri gerçek yüzleriyle göstermek de o de-

rece faydalıdır. Bu suretle okuyan sınıf, millet için neyin iyi, neyin kötü olduğunu bilecek, iyileri okumayı ve okutmayı kötülerini okumamayı ve okutmamayı ve şayet okursa mahiyetini bilerek okumayı öğrenmiş bulunacaktır.

Millî varlığımıza çevrilmiş en belâli silâh olan yıkıcı yayınlara tehlikesinin önlenmesi işinde milliyetçi Türk çocuklarına düşen vazife büyüktür. Onlar hem Türkçü yayınlara okuyarak kendilerini pusatlandırmak, hem de sayıları günden güne artan sınır içi düşmanlarını öğrenerek kafalarına yazmak zorundadırlar. Fakat iş bununla bitmiş olamaz. Milliyetçi Türkler soydaşlarını düşünmekle de vazifeli bulunduklarından, bildiklerini çevrelerindeki başka Türklere öğretmek de onlar için bir başka vazifedir.

Bizi dağıtmaya uğraşan bu yıkıcı yayınlara karşısında Türk gençlerinin uyanık bulunmaları, o hain silâhların zararlarını büyük ölçüde azaltmış olur. Bu hususta hemen her yazıyı bir «acaba?» ile okuyacak kadar tetikte bulunmak hiç de lüzumsuz bir şey sayılmaz. Çünkü sınır içi düşmanlarımız zehirlerini akıtırken bize en yakın dostlar, hatta çok kere fikir kahramanları olarak gözükecek kadar kurnaz kimselerdir. Onun için gençler okudukları bütün yazıları kafalarındaki milliyetçilik süzgecinden geçirmeli ve ancak süzgeçten geçenlere karşı yakınlık göstermelidirler.

Türk gençleri biri batıp diğeri çıkan, içi ve dışı acııp resim, karikatür ve yazılarla dolu bir takım dergilerdeki bizim Türk ruhlarımızı okşayamayacak seslere asla kulak vermemelidirler. Aile fikrini alaya alan, insanları da - hayvanlar gibi - yalnız cinsî hayatın yarattıkları şeklinde gösteren, savaş aleyhtarlığı düşüncesin telkin ederek cemiyetimizi uyuşturup gevşetmeye uğraşan eserlerdeki şatafatlı dile ve mevzulara da kanmamalıdır. Ve unutmamalıdır ki aileyi değil zinayı, savaşı değil barışı, milliyetçiliği değil insancılığı telkin eden eserlerin okunmasının ve o fikirlerin milletçe benimsemesinin sonu toptan yıkılmaktadır.

Türk gençleri Türkçüleri şahsî menfaatlar ardında koşan âdi madrabazlar şeklinde gösteren makale veya hikâyeler okurlar; dergilerde, gazetelerde, veya anketlere verilen karşılıklarda Türkün ölü veya yaşayan büyüklerine çatan, yahut çatmaktan çekinerek onları sinsi işine işneleyen yazılara rastlarırsa, böyle yazıların altındaki imzalara hemen parmaklarını basmalıdırlar. Türklüğe ait en küçük bir mesele

üzerinde menfi bir hüküm bulunduğunu görürlerse bu gibi yazılarda mana ve maksat aramalıdır. Türk gençliğinin ancak böyle tepeden tırnağa kadar uyanık bulunmuştur ki, Türklüğümüzü yıkmak ve millî varlığımızı bitirmek isteyenlerin, milletimizin kalbine saplamaya uğraştıkları yayın hançerinin tehlikesini önleyebilir.

Yurdumuzun bir parçasını elimizden alarak devletine ekliyen veya topraklarımıza göz koyan bir millet bizim nasıl büyük bir düşmanımızsa, Türklüğümüzü içeriden baltalamak isteyenler de böyle düşmanımızdır. Biz dışarıdan yıkmak için uğraşan düşmana karşı nasıl

kin besler ve kendimizi korumaya çalışarak; aynı şeyi içeriden yapmak isteyen hainlere karşı da aynı kını duymak ve aynı şekilde korunmaya çalışmak vazifemizdir.

Bu iç savaşta ırkını ve yurdunu seven her Türke vazife vardır. Bu vazife, önce tepeden tırnağa kadar millî fikirlerle silâhlanmak, sonra bu silâhlarla karşı konulacak düşmanı tanımaktır. İyi silâhlanmadan ve yıkılması gereken düşmanı tanımadan bu büyük iç tehlikeyi önlemenin mümkün olmayacağına inanmak ve buna göre hazırlanmak lâzımdır.

Çiftçioğlu NEJDET SANÇAR

TÜRKÇÜLERE ÜÇÜNCÜ TEKLİF

«Şark», «garp», «şimal», «cenup» kelimelerinin Türkçeleri okul kitaplarında «doğu», «batı», «kuzey», «güney» olarak geçmektedir. Biz de bunu kabul ediyoruz. «Doğu» ve «Batı» eskidenberi biliniyordu. «Kuzey», «güney» kelimeleri de uydurma değil, Anadolu'da kullanılan sözlerdir. «Şimal» anlamına Anadolu'da «kuz» ve «tüney», «cenup» anlamına da «güney» kelimeleri vardır. Bunlar çok eski kelimeler olup kökleri Gök Türkler çağına kadar gider. Bizce «şimal» kelimesinin karşılığı olarak «kuz» gibi tek heceli bir kelime alınsaydı daha iyi olurdu. Fakat lüzumsuz ve faydasız tartışmalarla vakit geçirecek zamanda değiliz. Bu dört kelimeyi kabul ediyoruz. «Şimali şarkî» yerine «kuzey-doğu», «şimali garbî» yerine «kuzey-batı», «cenubu şarkî» yerine «güney-doğu», «cenubu garbî» yerine de «güney-batı» karşılıklarını kabul ediyoruz. Bunları, aralarına birer çizgi koyarak yazacağız. Bütün Türkçü arkadaş ve ülküdaşlarımızın da böyle kullanmalarını teklif ediyoruz. Hep birlikte yürürsek Türkçülük muzaffer olacaktır. Biz hep böyle yazarsak küçük Türkler böyle okuyacak ve bizim, eskiye alışkanlık dolayısıyla biraz güçlük çekerek söylediğimiz bu kelimeleri onlar benimsiyerek ve kolaylıkla söyleyip yazacaklardır.

A t s ı z

1944 - 1945

İrkçılık - Turancılık Davası

II

İrkçılık kısaca «kendi soyunun üstünlüğüne inanmak ve bu üstünlüğün korunması için yabancılarla karşılaşmanın önüne geçmek» tir. Demek ki ırkçılık en başta bir kanaat ve vicdan meselesidir ve bütün inançlar gibi saygıya layıktır. Bütün insanların eşitliğini ileri süren demokrasiye, en

iyi vatandaşın başa geçmesini sağlayacak olan cumhuriyete, devlet başkanı olmak üzere yetiştirilmiş fertlerin başa geçmesi rejimi olan kiralığa, serbest iktisadî rejim olduğu için ferdi kabiliyetlerin gelişmesine elverişli olan liberalizme, topluluğun menfaatini fertlere karşı koruyan sosyalizme, dünyayı tek devlet haline

getirecek olan masonluğa, Tanrıyı kabul etmeyen Budizme, İsa'nın Tanrı oğlu olduğunu ve hâlâ yaşadığını iddia eden Hristiyanlığa saygı gösterenlerin ırkçılığa düşman gözüyle bakması, onu gayriilmi bulması çok gariptir. Şimdiye kadar ırkçıların ileri sürdüğü iddialar arasında gayrimakul ve gayriilmi olanları beki de vardır. Fakat, bu, bir inanç ve düşünce olmak bakımından ırkçılığa saygı göstermemeyi gerektirir mi? Acaba birçok inançların, rejimlerin ve bazı dinlerin ve sistemlerin de akıldışı ve hattâ gülünç tarafları yok mu?

Görülüyor ki ırkçılık birçok inanç ve düşünceler arasında saygı görmemekle haksızlığa uğramış ve uğratılmıştır. İşin garibi şu ki: ırkçılığa düşman geçinen Amerika, İngiltere ve Halk Partisi zamanındaki Türkiye su götürmez şekilde ırkçılardır.

Amerikan ırkçılığı

150 milyonluk Amerikayı kozmopolit bir topluluk sananlar aldanır. Amerika gerçe melezdir. Fakat bu melezlik her milletin değil, yalnız Cermenlerle Keltlerin karışmasından doğan bir melezliktir. Zaten her ırk da başlangıçta bir iki veya birkaç unsurun karışmasından doğmuş, böylelikle çeşitli ırklar meydana gelmiştir. Amerikan ırkı da Cermenlerin (yani Alman, İngiliz, Flaman, Dan, İsveçli, Norveçli ve kuzey Fransızların) Keltler (yani İrlandalı, İskoçlar, Galliler ve Bretonlar) ile karışmasından hasil olmuş ve ilk zamanda en kabalık unsur İngilizler olduğu için İngilizce bu milletin dili haline gelmiştir.

Amerika ırkçılığı kanun halinde değil, örf halindedir. Şimdiye kadar gelip geçen 32 Amerika cumhurbaşkanı bakın: Hepsi Cermen-Kelt ırkindandır. Bugünkü Amerikanın ileri gelen şahsiyetlerine bir göz gezdirin: Aralarında bir tane Lâtin veya İslav yoktur. Bilseniz İkinci Cihan Savaşının iki büyük kumandanından Eisenhower Flaman, MacArthur İskoç kökündendir.

Amerikan ırkçılığı Zencileri kara tehlike, Japonlarla Çinlileri sarı tehlike, İspanyollarla Güney Amerikalıları esmer tehlike, Avrupa Latinleriyle Yahudilerini de kirli beyaz tehlike olarak ilân etmiştir. Bunlardan cumhurbaşkanı, bakan, kumandan, vali, savcı hatta sayılabilecek. Amerikan nüfusunun yüzde onu Zenci olduğu halde Amerikan Meclisinde bir tek Zenci milletvekili yoktur. Dünyaya insanlık dersi veren Amerika, Zencileri linç etmek hakkını kendisinde görmekte, ancak linçin eskisine göre çok azalmış olmasını övünce ileri sürmektedir. Amerikan sosyologları ve bilginleri son asırda Amerikan ahlakında görülen bazı bozuklukları ve gangsterlerin türeyişini İtalyanların yığın halinde Amerikaya göçmesiyle tefsir etmektedir.

Amerika şimdi gelişigüzel göçmen kabul etmiyor. Zencilerle Çinli ve Japonların Amerikaya gelip vatandaş olmaları yasaktır. Japonların

Amerikaya karşı duydukları kin burdan çıkıyor. Pearl Harbour baskını da bu kinin ifadesi olsa gerek... Başka memleketlerden gelen göçmenler ise sıkı tahdide tâbidir. Amerikada herkes her yüksek memuriyete geçemez. Meselâ kendisinden başka ana ve babası da Amerikada doğmuş olmayan Amerikalılar hariciye mesleğine kabul edilmez. Bu hareket vatancılık değil, ırkçılıktır.

Mısırın Amerikadaki elçiliği erkânından bir zatın lazıf esmer olması doğayısıya Zenci sanılarak bir lokantaya kabul edilmediğini geçenlerde gazeteler yazmıştı. Amerikada aşağı ırk sayılan zenciler, sarılar ve Yankuiler birçok müesseselere kabul edilmezler. Manaveleri ayırdır. Tirenlerde bindikleri vagonlar başkadır. Peki, bütün bunlar nedir? Bunlar Amerikan milletine, has bir ırkçılık değil midir? Şüphesiz ırkçılıktır. Hitler Almanyasının Alman usulünde yaptığı ırkçılığı büyük bir suç diye ilân eden Amerika mukemmel bir ırkçılık yapmaktadır. Çünkü milletler kendi aralarındaki çarpışma ve çarışmalarda her vasyaya başvururlar. Kendi yaptıklarını zaman iyi olan hareketi düşmanlarında suç gibi göstermekten çekinmezler. Yirminci asırda Alman ırkçılığının mütefekkirisi olan Rosenberg'i Nürnberg mahkemesinde idama mahkûm eden Amerikan kaç tane ırkçı mütefekkirisi vardır! Amerikan ırkçılığı dil alanına da geçmiş ve Amerikan dili İngiliz dilinden ayırmak temayülünü göstermeğe başlamıştır. Söyleyiş ve ağız farkından fazla olarak imlâ ayrılığı da başlamıştır.

İngiliz ırkçılığı :

İngiliz ırkçılığı daha esastır. İngilizlere Anglo-Sakson demek âdet olmuştur. Fakat bu tâbir doğru değildir. Cermano-Breton demek lâzımdır. Çünkü muhtelif Cermenlerin (Sakson, Angil, Norman, Dan) Bretonlarla karışmasından doğmuş bir millettir. İngiliz ırkçılığı o kadar muhafazakârdır ki dillerini ortadan kaldıracı olduğu İskoç, Gal ve İrlandalıları İngiliz milleti içine sokmamıştır. Bugün İngilizce konuşan İskoçlar kendilerinin İngiliz olmadıklarını daima bilmişlerdir. İskoçların mensup bulunduğu Kelt ırkı, İngiliz ırkının kurulmasında âmil olan unsurlardan biri olmakla beraber İngilizler İskoçları kat'iyen kendilerinden saymamışlardır.

İngiliz ırkçılığı da kanundan çok örfte dayanmaktadır. Bir millet ırkçı olduktan sonra ırkçı kanunların ona elbette lüzumu ve faydası yoktur. İngiliz ırkçılığı İngilizleri üstün görmek, İngiliz kanun ve âdetlerini kutlu tanımak ve yabancılarla karışmamak şeklinde kendini gösterir. Avrupalılar ve Amerikalılarla evlenen bazı İngilizler yok değildir. Fakat bunlar pek azdır ve İngiliz ırkını tehlikeye düşürecek nisbet ve mahiyette değildir.

Çörcil, ikinci cihan savaşının başlangıcında, daha başbakan olmadan önce İngilteredeki Alman casuslarıyla yapılan savaşı anlatırken, İngilizce soyadı taşımayanların listesini yaptıklarını ve bunlar üzerinde durduklarını söylüyor.

Demek ki Alman ırkçılığına hücumda ileri gidenlerden biri olan Çörcil, soyadı İngilizce olmayan İngilizleri, yani dedeleri veya dedelerinin dedeleri İngiliz olmayan İngilizleri şüphe altına almakla bizzat ırkçılık yapıyordu. Zaten İngilizlerle Amerikalılar Alman ırkçılığına düş-

man eden şey ırkçılığın kendisi değil, Alman ırkçılığını üstün gören ırkçılıktı. Yani: İngilizlerle Amerikalılar, Almanların kendilerini İngilizlerden ve Amerikalılardan üstün görmesine katlanmadıkları için ırkçılık aleyhtarlığı yapıyorlardı. Milli bir kıskançlıktan doğan bir ırkçılık aleyhtarlığı ise hakikatte yalnızca Alman ırkçılığı aleyhtarlığı idi ve şüpheye yer bırakmayacak şekilde bir İngiliz ve Amerikan ırkçılığından başka bir şey değildi.

(Devam edecek)

B İ Z B U D Ü N Y A D A

Yıllarca aşk ile yandık, yakıldık;
Hiç huzur görmeden cefalar gördük.
Bu gönül yaramız kapandı derken
Yepyeni açılan yaralar gördük.

Lokmanı aradık, gezdik gurbeti;
Bir bozuk yol gibi geçtik mihneti.
Gönlümüzün yardı bir tek niyeti
Engeller çıkaran fenalar gördük.

Evvelce göklerden kaparken kuşu,
Bulutla değerken mağrur dık başı,
Elmasa, yakuta, benzerken taşı
Sonunda baykuşlu binalar gördük.

Sefada sanırdı görenler bizi,
Gönlümüzde yoktu neş'enin izi.
Dinliyen olmadı dertlerimizi,
Müsâ'lı çok Târusinâlar gördük.

Bir ot gibi hasret ile biçildik,
Kader kader gurbet ele saçıldık.
Bilemedik nâmerde de açıldık
Zebani misâli ednalar gördük.

Bu gönül gölünde sevdadır taşan.
Dalgadır: Yâr deyip sahile koşan,

Dumanı başında dağda dolaşan
Ömrünce gülmiyen gedâlar gördük.

Vefakâr sevgili gelirmiş yâda,
Olmiyan silin'r, gider dünyada.
Aşık az olan biz bu sahrada
Bir ömür boyunca hülyalar gördük.

Aşıkın sevdası gezer dillerde,
Gerçek aşık olan kalmaz yollarda.
Gün gelip Mecnunu soran çöllerde
Gözyaşları döken Leylâ'lar gördük.

Yâr değil, bu benim yüzümdür solan
Gönlümle, gözümdür, bu derdi bulan
Kurtların, kuşların, nasibi olan
Dalında kuruyan meyvalar gördük.

Aşk ile gezdik bu uzun rüyada.
Yârsız kaldık, fakat erdik murada.
Tanrıyı arayıp bulan dünyada
Hiç ışık görmeyen âmalar gördük.

Çakırtaş aşk ile iner engine,
Günü doğsa düşebilse dengine.
Her kuyunun bakma güzel rengine
İçinden boş dönen kova'lar gördük.

Mehmet ÇAKIRTAS

TÜRKÇÜLÜĞÜN ESASLARI

Millî Cephenin fikir ve ideoloji alanında en mühim bir kitabı, büyük mütefekkir Ziya Gökalp'ın bu eserini 120 kuruşluk pul göndermekle tedarik edebilirsiniz. Adres : P. K. 353 — Ankara.

Ankaradaki ülküdaşlarımız eski sayılarımızı

ÖZ-AR KİTABEVİ

DENİZCİLER CADDESİ

adresinde bulabilirler. Aynı zamanda burada başka her türlü milliyetçi yayınları da bulabilirler.

Gecikemiyecek yazıların göklüğünden İsmet Tümtürk'ün KOMÜNİZMLE MÜCADELE yazısının devamını bu sayıda yine basamadık. Özür dileriz.

HİKÂYE

Ö Ç

Yazan: NEJDET SANÇAR

(Geçen sayıdan devam)

Ne kadar yıl önceydi, unutmıştu. Bir gaza gününün gecesi akıncılar beğinin buyruğu ile elli kadar yaralıyı geri götürüyorlardı. Yağmurlu ve karanlık bir geceydi. Bir ormanda d'nlenirlerken hiç ummadıkları bir baskına uğramışlardı. Onlar yirmi akıncı idiler. Düşmanlar ise, basıldıkları ormandaki ağaçlardan bile çoktular. Sonra o karanlık geceyi kapkaranlık günler kovalamış ve Yaksiç arta kalan Türklere, tutsaklarına ne kahpelikler yapmamıştı? On sekiz yaşında bir genç olan kardeşi Ahmed'in, o bir vuruşta birkaç kâfiri b'rden yere yıkan pehlivan yapılı gencin, ateşte kızartılırken çıkardığı dayanılmaz bağırtıları; arkadaşı Karaca Beğ'in üç azgın domuzla pençeşerek parçalanması; sulara can veren kahramanlar ve hele o koca değirmen taşları altında ezilenler... Gazi Mustafa bunları düşündükçe yas denizlerine dalar, gözleri yaşlanır, kahrılanır ve çokluk :

— Öcümü siz de koyman !..

diyerek yumruğunu uzak ufuklara doğru sallardı.

Yine bu acılarla yandığı günlerden birisi idi. Gazi Mustafa, kalede duramayacağını anlıyarak yanına aldığı yirmi kadar akıncı ile yollara düştü. Saatlarca at koşurdular. Tepeleri, ovaları at nallarının ses'leriyle inlettiler.

O gün Gazi Mustafa'nın içini kavuran sıkıntı bir türlü dinmek bilmedi. Ne at koşurtmaları, ne avlanmalar ve ne de ağaçlıklı dere kıyılarındaki göğüsleri serin yellere açmaları bir fayda veriyordu. Bazan okadar bunalıyordu ki kendinde olmayarak uzun bir «of!» çekiyordu.

Akıncılar ve hele Beğ'in çok sevdiği Kara Mehmed, üzüntü ve merak içinde bunalıyorlardı. Bugün beğlerine ne olmuştu? O koca kahraman niçin durup durup toy âşıklar gibi of çekiyordu.

Kara Mehmed n'hayet dayanamıyarak :

— Gazi Beğ, nen var ki of'layıp duruyorsun? diye sordu. Mustafa gülümsedi. Üzüntülü haliyle akıncılarının neşesini kaçırdığının o da farkında idi :

— Kara Mehmed, içimde bir ağırlık var !

dedi. Sonra o yağız yüzüne tatlı bir mana veren gülümseyişiyle ilâve etti :

— Herhalde sonunda sevineceğim..

Ve atlarını tepelere doğru sürdüler.

* * *

Güneş göklerdeki günlük gezisini bitirmek üzere idi. Gazi Mustafa oturmakta olduğu büyük ağacın altından yavaşça doğruldu :

— Yola çıkma zamanı geldi !

dedi, Kalktılar, yürüyüşe geçtiler. Altında d'nendikleri ağacı henüz gözden kaybetmişlerdi ki karşılarında kapkara bir heyulâ gibi duran dik tepenin yanındaki yoldan athlar gözüktü.

— Acaba bunlar kim ?

Şimdi hepsinin kafasında dolaşan sorgu bu idi.

Gazi, akıncılarına hazır olmalarını söyledi. Onlar zaten hazır dılar. Bu yılın akınlarından uzak kalmanın üzüntüsünü, küçük b'r kavgayla olsun, birazcık giderebilmelerini bir talih sayacak insanlar olarak hazır dılar.

Yavaş yavaş birbirlerine yaklaşıyorlardı. Fakat ortada vuruş düzeni almak isteği görülüyordu. Birbirlerini seçebilecek kadar yakınlaştıkları zaman, Gazi Mustafa, gelenlerin Türk olmadıklarını gördü. Bir atlının elinde tuttuğu bayraktan, sayıları elli kadar olan bu gurubun; bir elçi heyeti olduğu anlaşılıyor. Aralarında konuşma başlayınca Türkler, yanılmadıklarını gördüler. Bunlar, padişahın huzurundan gelen Macar elçileri idi.

Gazi, kendi yurdundan gelen bu adamlara saygı gösterdi, ikramda bulundu. Daha başka bir şeyler de yapmak istiyordu. Lâkin çenesinde toplanmış kısa ve sivri sakalı, yüzüne bir heybet veren elçinin halleri oradan bir an önce ayrılmak istediğini gösteriyordu. Onun için Beğ, elçi heyetini daha çok tutmayı doğru bulmadı. Padişahının huzurundan gelen elçiyi selâmlamak üzere atını ileri sürdü. Fakat gözleri Macar elçisinin gözlerine değdiği zaman b'rdenbire yıldırım çarpmışçasına sarsıldı. Bütün gövdesi ürperdi. Gözlerinin rengi değişti. Baş zonklamaya, kulakları uğuldamaya başladı. Çünkü saygı ile selâmlamak istediğini Macar elçisi, Sırplı Yaksiç, o din düşmanı melûn kâfir idi.

Gazi Mustafa renkten renge girerken, elçinin yüzü bir sonbahar yaprağı gibi sararmıştı. Şimdi ne olacaktı, ne yapmak lâzımdı? İkisi de bunu düşünüyorlar, İkisi de hayatın bu civesi karşısında şaşırmış gözüküyorlardı.

Gazi Mustafa'nın kafası her zamanki âlemi yeniden kucaklamıştı. Kendisini birden on şu kadar yıl öncesinde buldu. Ve :

—Yaksiç, sensin haa !..

diye seslendi.

Sırplı bir şey söylemiyordu. Beğ :

— Hesaplaşmaya hazır mısın ?

dedi.

Heyetin athları put gibi duruyorlardı. Akıncılar ise heyecan içinde idiler. Hikâyesini birbirlerine bir çok kereler anlattıkları o eski ve kanlı günün kâfiri işte karşılarında idi.

Yaksic, neden sonra, kendisine tiksinti ve öç dolu gözlerle yiyecek gibi bakan bir pars kadar korkunç düşmanına yavaş bir sesle :

— Ben elçiyim, padişahın huzurundan geliyorum, bana dokunamazsın !

dedi. Sonra adamlarından birine işaret ederek padişahın kendisine verdiği armağanları getirtti, Macar kiralının elçilik beratını gösterdi.

Gazi Mustafa'nın gönlüne görünmez bir ok saplandı. Yaksic haklı idi. Evet, ona dokunamazdı. İşte o hem Macar Kiralının elçisiydi, hem de padişahının yanından geliyordu. Ona ne yapabilirdi? Bu, yıllardanberi din ve devleti uğrunda sınır boylarında kılıç salladığı sevgili padişahına karşı vazifesi değil mi idi? Elçiyi saldırsa padişahın hukukunu ayaklar altına almış olmaz mı idi? Fakat öcü ne olacaktı? Kardeşinin, arbadâşlarının bıraktıkları o büyük öç ne olacaktı ?

Beğin kafasında sayısız düşünceler cirit oynuyordu. Fakat bunların hiç birisinde karar kılamıyordu. Şimdi elçi olan bu adamı bıraksa ve serbest olarak kavgaya çağırsa acaba gelir mi idi ?

— Gelirim !

der de gelmezse ne olurdu? Okadar şehidin öcünü ne zaman alabilirdi? Acaba Tanrı bu tesadüf mahsus mu hazırlamıştı? Ne yapması lâzımdı? Padişahın hukukuna saygı gösterip düşmanını bıraksın mı yoksa Tanrının buyruğunu yerine getirip din şehitlerinin öcünü mü alsındı?

Gözleri yavaş yavaş karardı. Beynini uğuş-turan düşünce sancıları bütün gövdesini kapladı. Gözlerinin önüne, kim bilir bu kaçınıcı idi, yine o korkunç gün, o dehşetli manzara geldi.

İşte o koca meydan.. Ortada ateş yanıyor.. Yaralı, sağlam almış kadar Türk bağılı olarak yerlerde.. Yaksic kaha-kahalar atarak ortada dolaşılıyor, etrafındakilere kendi diliyle bağıra bağıra bir şeyler söylüyor. Sonra yine kulakları tırmalayan kaha-kahalar.. Ara sıra yanlarına gittiği bağılı Türklere tekmeler atıyor, yüzlerine tükürüyor, türlü hakaretler ediyor.. Ve sonra.. Gazi Mustafa'nın yıllardanberi unutamadığı o korkunç an.. Kardeşi pehlivan Ahmed'i bir sırığa bağlayıp sopayı iki ucundan iki ağaca takan Sırplıların yerdeki odunu ateşleyişi.. Ahmed'in o yürekler parçalayıcı bağır-

maları... Cızırtılar, insan yağı kokuları..

Gazi Mustafa, ayaklarını bir ağaca bağılı bulunduran zincirlerden kurtarıp da kardeşine yardım için atılmak istiyor. Fakat ne mümkün?.. Ve işte daha kötüsü : Onu da ağaçlardan birine yaklaştırmıyorlardı. Kardeşinin bağılı bulunduğu sırığı biraz da o çevirecek.. Koca yiğit bunu yapabilir mi? Lâkin kabheler de onu bırakır mı? Tokat, yumruk, tekme; hiç biri kâr etmiyor. Nihayet elini zorla sırığın ucuna bağlıyorlar ve kolunu bükerek sırığı çevirtiyorlar. Böylece Gazi de alevlerle boğuşan kardeşinin kızartılmasına, yakulmasına katılmış oluyor. Ve sonra melûnların yeniden kaha-kahaları.. Ve yeniden alevlerin kucağına atılan bahtı karalar..

Hepsi bu kadar mı? İşte, en bahadır arkadaşlarından ve yaralılarından bir kısmı.. Elleri, ayakları bağılı olarak çuvallara konuyor. Çuvalların ağzı sımsıkı bağlanıyor.. Bunlar, meydanın biraz ötesinden geçmekte olan Türk Tuna'nın sularında ecelle pençeleyecek yiğitler.

Sonra aç domuzlarla karşı karşıya bırakılanlar.. Hele bahadırlar bahadırı Karaca Beğ ve Ay Hasan.. Ayakları bağılı olmasa yine bir şey değil.. Fakat ayakları bağlanmış adamlar, günlerce aç bırakılmış azgın domuzlara karşı ne yapabilir?

Ve sonra değirmen taşlarının altında pestil gibi ezilen zavallı hastalar..

Kafasının kararmış dünyasında bu manzaralarla yeniden karşı karşıya gelen Gazi Mustafa, artık kendisine malik değildir. Bütün bu kabheliklerin kasden gözlerinin önünde yapılandırından sonra üç gün, üç gece göğüslemeğe uğraştığı işkenceler ve sonunda hiç ummadığı bir sırada kaçı.. Beğ, bunları düşünmüyor. Şimdi onun gönlünde ve kafasında yalnız bir şey var: Öç almak isteği, öç almak ateşi. Artık o, öçten başka bir şey düşünmüyor. Ateşte kızartılanların, sulara gömülenlerin ve ötekilerin öcü.. Gazi Mustafa şimdi öç alacak bir adam değil, öcün ta kendisidir. Ve işte bütün bu kabhelikler'n başı o'an adam karşısında..

— Rabbim sana binlerle şükür!

Bunlar, Gazi'nin kendine gelince söylediği sözler..

Yaksic, düşmanın kafasından geçenleri sezmış gibi.. Sağına soluna bakıyor. Bir şeyler, sanki gökten incek bir imdat bekliyor.

Ve Gazi Mustafa atını sürdü. Sırplı, bir anda kendi atının başını çevirdi ve hayvanını mahmuzladı, Geyik, parsın elinden kaçmak istemişti. Fakat atın fırlamasıyla Gazi Mustafa'nın kargısının hayvana saplanması bir oldu. At, üstündekiyle birlikte ve kanlar içinde toprağa yuvarlandı. Türk beği de hemen atından atladı. Hençeri elinde idi. Düşmanın yerden kalkmasını bekledi. Ve bütün gücü ile :

— Çek kamanı! Ya sen, ya ben..
diye bağırdı.

Yaksic'i kurtarabilecek tek şey ancak kaması olabilirdi. Ama, adamı bakışları ile kahredebilecek kadar sert ve korkunç süzen Türk beğine karşı durmak da pek güçtü, mümkün değildi. Lâkin yapacak başka şey de yoktu.

Sırp, korkudan adeta titriyor, Gazi Mustafa kendisine doğru ağır ağır ilerledikçe o da yavaş yavaş geriliyordu. Gözleri düşmanın sağ eline iliştikçe pırl pırl parlayan Türk bıçağının ucunda Azraili görür gibi oluyordu. Azrail gelip yakasına yapışmıştı. Ondan kurtulmak mümkün mü idi?

Gazi Mustafa, Yaksic'in daha çok gerilemesine izin vermedi. Birden bir pars çevikliği ile düşmanın üzerine atıldı. Yaksic, kama hamlesini güçlkle çebebildi. Fakat gözlerinden kin dolu alevler fışkıran Türk beği kâfirin toplanmasına meydan bırakmadı, hamlelerine devam etti. Sırp, bir kaç saldırısı daha önleyebildi. Ama bu ölüm darbelerine karşı durmaya uğraşırken takatının sonu gelmiş, artık ne geriliyebilecek, ne de kendisini koruyacak hali kalmamıştı. Nihayet Gazi, atışlarını heyecan içinde seyreden akıncılarının parlamakta olan gözlerini bûsbütün parlatan bir hamle ile kamasını din düşmanın önce suratına, sonra göğsüne saplayıverdi. Ve ikincisini okadar hızlı sapladı ki, Yaksic kanlar içinde yere yıkılırken Gazi Mustafa, kamasını kâfirin göğsünden çekip kurtaramadı.

Beğ, bir müddet durdu. Ayaklarının dibinde deprenen düşmanını şöyle bir süzdü. İşte, yıllardanberi içini yakan ateşin sebebi olan kahbeyi toprağa sermiş ve büyük acısının öcünü almıştı. Evet, artık öç alınmıştı. Pehlivan Ahmed'in, Karaca Beğ'in, Ay Hasan'ın ve kahbelikler gününün bütün şehitlerinin öcü alınmıştı.

Yaksic, az sonra içine gireceği toprağın üstünde kıvranıp duruyordu. Neredeyse işi bitmiş olacaktı. Fakat Mustafa'nın gazabı hâlâ sona ermemişti. Bir şeyler daha yapmak istiyordu. Ve yaptı da. Birden ve yeniden Yaksic'in üzerine atıldı. Kamasını onun iğrenç göğsünden çıkaracak ve sonra yine o iğrenç gövdeye durmadan saplıyacaktı. Lâkin tam bu sırada beklenmedik bir şey oldu. Gazi'nin bir kara bulut gibi üzerine çöktüğünü gören Yaksic, hâlâ sağ elinde tutmakta olduğu kamasının ucunu düşmanına doğru yöneltti. Ve bıçak, büyük bir hınçla Sırpın üzerine atılmış olan Gazi Mustafa'nın karnına saplandı.

Akıncılar, beğlerinin ağzından ne bir ah, ne bir of işitmediler. Hattâ çoğu Gazi'nin karnının deşildiğinin farkına bile varmadılar. Çünkü beğ, bıçağını :

— Ah kâfir !

— Ah melûn !

diye bağırarak birbiri arkasına Yaksic'in rast gele bir yerine sapladıkça, toprağı kızıl-lastıran kanların hep elcinin göğsünden ak-tığını sanmakta idiler.

Gazi bıçağını durmadan saplıyordu. Fakat bir an geldi ki gücünün tükenmekte olduğunu duydu. İçinden bir şeyler çekiliyor, kolunu kaldırmakta zorluk çekiyordu. Bir aralık durakladı. Canı çoktan çıkmış olan ve altında kıpırdamadan duran Yaksic'e, bir leşe bakar gibi baktı. Sonra elindeki bıçakla birlikte onun yanına yığılıverdi.

Akıncılar, yerlerinden fırlamış gözlerle beğlerinin yanına koştular. Gazi Mustafa'nın deşilmiş olan karnını görünce hepsini dehşet kapladı. Hiç bir şey söylemeye cesaret edemiyor, birbirlerine bakışıp duruyorlardı.

Beğ, yavaş bir sesle :

— Beni öteye alın !

dedi. Yedi sekiz akıncı Gazi'yi az ötedeki bir ağacın altına götürdüler, yere uzattılar.

Ses çıkarmadan duruyorlar, Gazi'nin en küçük bir hareketini gözden kaçırmıyorlardı. Beğ ara sıra bir kımlıdanış yapıyor, lâkin her kımlıdanıştan sonra yüzünün gerilen hatlarında büyük acılar çekenlerin hali okunuyordu. Sonra dudaklarını kıpırdatıyor, herhalde bir şeyler söylemek istiyor, ama bir şey söyleyemiyor; gözleri, parlaklığını dakikadan dakikaya kaybetmekte olduğu pek belli olan gözleri, uzaklarda, çok uzaklarda bir yere bakıyormuş gibi öyle dalıp kalıyordu.

Saatlar, hatta günler uzunluğunda dakikalar böyle sessizlik içinde geçti. Bu sessizlik, akıncıların içlerinde ne olduğunu bilemedikleri, anılamadıkları bir şeyi koparıp atan bu sessizlik hepsine aynı şeyi söylüyor, hepsinin kalbi aynı acı ile burkuluyordu.

Gazi Mustafa kendisine dikilmiş olan gözlerin yaşlı bakışlarında umut ışıkları parlatan bir halle yavaşça doğruldu. Arkasındaki akıncıya yaslanarak etrafını şöyle bir süzdü. Sonra titrek bir sesle, kesik kesik !

— Benim işim tamam.. Nâşımı kâfir ellerinde komayın!

dedi. Son kelimedden sonra geniş bir nefes aldı. Elini göğsüne götürdü. Elbisesinin, eliyle tuttuğu parçalarını sert bir çekişten sonra akıncılarının kucağına düştü. Bir gaziye şehitler arasına yükselten bir hayat işte böyle sona erdi.

Gazi Mustafa, ağacın altında şehit Mustafa olarak yattıkça; akıncılar, o siyah bıyıklı, esmer yüzlü savaş çocukları, yaşlı gözlerle beğlerinin etrafında ne yapacağını bilmeyenlerin kararsızlığı içinde dolaşıp durdular. Bu acı dakikalarda kafaları türlü şeyler düşünürken, hepsi aynı şeyi görüyorlardı. Bu; yarı açık gözleriyle toprakta yatmakta olan kahraman beğlerinin sararmış yüzü idi. Gazi ve şehit Mustafa, toprağın üstünde vazifesini yapmış insanların rahat hali ve öcünü almış yiğitlerin tatlı gülümseyişi ile yatıyordu.

Çiftçioglu NEJDET SANÇAR

İŞİL MATBAASI — İSTANBUL

İdarehane :

9, Feyzullah Cad.

A. Maltepe